

یادداشت

شورای عالی کار عملا تعطیل شده‌است

علی‌خدايي، نماینده کارگران کشور

در خبرها خواندم که دکتر ربیعی مامور ایجاد فضای گفتگو در دولت شده‌اند. این بهانه‌ای شد تا چند خطی راجع به دغدغه این روزهایم بنویسم.

امروز ناخودآگاه یاد یادداشتی افتادم که علی ربیعی بعد از تصویب دستمزد ۹۷ منتشر کردند و در آن به درستی اشاره کرده بودند که هر چند سخت‌زمانبر و پرحاشیه اما نهایتاً با توافق جمعی مزد ۹۷ به سرانجام رسید و یاد جمله ایشان در جمع‌بندی پایان جلسه که گفتند باید در تمامی عرصه‌ها از الگوی تعیین مزد در سال ۹۷ استفاده کنیم و این گونه گفتگوها می‌تواند راه‌حل خروج از بسیاری از اختلافات باشد. هر چند حلاوت تعیین مزد، کمی متفاوت‌تر از سال‌های گذشته با نوسانات اقتصادی و سقوط آزاد قدرت خرید کارگران به کامان تلخ‌شد.

با شناختی که از آقای ربیعی پیدا کرده‌ام می‌دانم که ایشان در این مسئولیت توانمند هستند و توانایی آوردن افراد مختلف از گروه‌های مختلف را بر سر میزهای مذاکره خواهند داشت اما چند نکته اساسی در این زمینه وجود دارد.

آیا با گفتگوی صرف و عدم پابیندی به وعده‌ها، قانون و... مشکلی حل خواهد شد؟ آیا گرسنگی را با گفتگویی توانید تسکین دهید؟ شما در تلاش برای ایجاد فضای گفتگو با دولتی هستید که راه‌های موجود را نیز مسدود می‌کنند.

یادداشت اشاره شده را ملاک قرار دهید. شورای عالی کار هم از نظر قانون کار و هم از لحاظ مناسبات بین‌المللی روابط کار گر و کارفرما و هم از لحاظ تجربیات شخص شما و ما، بالاترین نهاد گفتگوی جمعی و تصمیم جمعی بین شرکای اجتماعی ست که متأسفانه به‌رغم تمامی تلاش‌ها و درخواست‌ها توسط سرپرست منتخب دولت و یکی از نزدیکان و منتخبان سابق حضر تعالی تعطیل شده است. با اظهارات غیر واقعی یعنی مورد معیشت مردم، کارگران کشور یعنی حامیان دیروز دولت را در حد بغض و خشم نسبت به دولت بدبین کرده‌اند. این چه روشی است که درهای نظام‌مند و قانونی را ببندیم و به دنبال ایجاد فضاهای جدید باشیم. اولین جلسه هم گویا با برخی اقتصاددانان برگزار شده است. نکند تغییر تاکتیک داده‌اید و به جای گفتگو با مردم، گفتگو و جلب رضایت تریبون‌داران را بر گزیده‌اید؟ فاصله گرفتن از انتظارات مردم خطری است که همواره همه مسئولین را تهدید می‌کند و امروز این تهدید بیش از همه منتسبین به کارگران را در بر می‌گیرد.

کارگران ایران به اعتبار حضور شما و دیگر دوستان به این دولت اعتماد کردند و حاصل آن بی‌اعتنایی امروز آقایان به خواسته‌هایشان، اجرای طرح غلط تحول سلامت و از بین رفتن منابع تامین اجتماعی، واریز منابع درمان به خزانه دولت و سال‌ها درگیری بر سر مسائل نافرجامی از جمله ذبح قانون کار و... بود.

امروز و در حالی که اخبار مختلف از فروپاشی خانواده‌های کارگری در فشار ناشی از کاهش قدرت خرید، تعدیل و اخراج‌های ناشی از وضعیت اقتصادی و نبود امنیت شغلی و عدم پاسخگویی و پابیندی دولت به قوانین و تعهدات به گوش می‌رسد، حضر تعالی فضای گفتگو فراهم می‌کنید و دیگر دوستانمان نیز به پیشواز گر امیداشت ۱۲۹ بان سالروز تصویب قانون کار رفته‌اند. قانونی که شیر بی‌بال و دم و اشکمی است که به واسطه همه‌هایی که بر آن رفته تنها خاصیت آن، وجود دلیلی برای مرثیه‌سرایی و وارداتی‌هایی است که نگران تولید هستند؟! کدام گفتگو؟! کدام گرامیداشت؟! سفره‌های خالی را در یابید و خشم فروخورده کارگران را در یابید.

ما هم مایل به گفتگو و مذاکره هستیم اما گویا مسیرها در حال جدا شدن هستند. ما هم می‌خواهیم، نامه می‌نویسیم، بیانیه می‌دهیم، مصاحبه می‌کنیم، فریاد می‌زنیم که بیابید در مورد معیشت کارگران گفتگو کنیم اما یا ما را از جامعه نمی‌دانند یا جامعه تاثیرگذار و تریبون‌دار را بر گزیده‌اند. اما اطمنیان دارم کارگران ایران به حدی از رشد و آگاهی رسیده‌اند که این بار آری خود را به سخنان زیبای تریبون‌داران نخواهند داد. ما کم‌اکنون منتظر گشایش درهای اخیراً بسته‌شده گفتگو هستیم.

تعطیلی ۱۹۸ بنگاه اقتصادی در کشور

نفس تولید در ۱۳۵۰ واحد تولیدی به شمار ه افتاده است

بر خلاف گفته‌های مسئولان که اعتقاد دارند کشور با بحران روبه‌رو نیست، آمارهای ارائه شده دولتی نشان می‌دهد که اشتغال ۱۴۵ هزار نفر از کارگران کشور به واسطه مشکلات تولید به خطر افتاده است و همچنین تولید در کشور روند نزولی پیدا کرده است.

براساس جدیدترین آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت در رابطه با تولید کالاهای منتخب صنعتی، تا پایان مردادماه از مجموع ۳۱ گروه کالای منتخب صنعتی ۱۸ کالا با کاهش تولید روبه‌رو شده‌اند و در این بین به ترتیب کم‌بایان با کاهش تولید ۶۶.۱ درصدی، ماشین لباسشویی با کاهش ۳۲.۳ درصدی و انواع تلویزیون با کاهش ۲۴.۷ درصدی با بیشترین کاهش مواجه شده‌اند. در این آمار آمده است که از آغاز سال جاری تا پایان مرداد ماه تولید انواع سواری با کاهش ۱۱.۵ درصدی، وانت با کاهش ۱۰.۸ درصدی، کم‌بایان با کاهش ۶.۱ درصدی، تراکتور با کاهش ۸.۶ درصدی، کامیون کشنده با کاهش ۲.۳ درصدی، روغن ساخته شده نباتی با کاهش ۸.۸ درصدی، داروی انسانی با کاهش ۶.۶ درصدی، لاستیک خودرو با کاهش ۴.۴ درصدی، انواع کاغذ با کاهش ۴.۲ درصدی، نئوپان با کاهش ۱.۲ درصدی، سموم دفع آفات نباتی با کاهش ۱.۴ درصدی، الیاف و تاپس پلی‌استر با کاهش ۲.۲ درصدی، انواع تلویزیون با کاهش

۲۴.۷ درصدی، یخچال و فریزر با کاهش ۱۲.۸ درصدی، ماشین لباسشویی با کاهش ۳۲.۳ درصدی، کولر آبی با کاهش ۱۵.۲ درصدی، الکتروموتور با کاهش ۶ درصدی و سیگار با کاهش ۱۹ درصدی روبه‌رو شده‌اند.

در میان کالاهای منتخب صنعتی اتوبوس و مینی‌بوس با رشد ۲۷.۹ درصدی، پودر شوینده با رشد ۳ درصدی، لاستیک خودرو با رشد ۰.۸ درصدی، کارت‌ن با رشد ۰.۳ درصدی، فیبر با رشد ۰.۷ درصدی، روغن موتور صنعتی تصفیه اول با رشد ۱۲.۵ درصدی، دوده با رشد ۰.۴ درصدی، DMT با رشد ۶.۷ درصدی، نخ سیستم پنبه‌ای و ترکیبی الیاف مصنوعی با رشد ۱.۵ درصدی، نخ پلی‌استر با رشد ۴.۶ درصدی، فرش ماشینی با رشد ۰.۱ درصدی و چرم با رشد ۰.۳ درصدی تولید روبه‌رو شدند.

وجود ۱۳۵۰ بنگاه مشکل‌دار در کشور

همچنین جزئیات آماری ارائه شده از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ۱۳۵۰ بنگاه مشکل‌دار کشور نشان می‌دهد که ۱۲۰۰ واحد معادل ۸۷ درصد این بنگاه‌ها، خصوصی هستند و فعالیت ۱۵ درصد کل بنگاه‌های مشکل‌دار نیز متوقف شده است. در ۱۳۵۶ بنگاه مشکل‌دار کشور، بالغ بر ۱۴۵ هزار نیروی کار مشغول به کار هستند. طبق گفته مسئولان،

وضعیت بنگاه‌های مشکل‌دار ابتدا در کارگروه‌های استانی تسهیل و رفع موانع تولید مورد بررسی قرار می‌گیرند، اما در صورتی که مشکل یک واحد در کارگروه استانی قابل رفع نباشد، موضوع برای رسیدگی به ستاد ملی تسهیل و رفع موانع تولید ارجاع داده می‌شود. ستاد ملی تسهیل و رفع موانع تولید با هدف رفع مشکلات واحدها و بنگاه‌های مشکل‌دار و همچنین صیانت از نیروی کار با حضور نمایندگان دستگاه‌های مختلف از جمله بانک

مرکزی، سازمان برنامه و بودجه، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت جهاد کشاورزی و سایر دستگاه‌های ذیربط به ریاست وزیر صنعت تشکیل می‌شود. آخرین وضعیت شاخص‌های بنگاه‌های مشکل‌دار به صورت هر سه ماه یک‌بار مورد ارزیابی قرار می‌گیرند که آمار به‌روزرسانی شده این شاخص‌ها در سه ماهه منتهی به شهریور ماه نسبت به سه ماهه منتهی به خردادماه تغییر چندانی نداشته است. شاخص تعداد بنگاه‌های مشکل‌دار نشان می‌دهد که تعداد این بنگاه‌ها از ۱۳۵۱ واحد در سه ماهه نخست امسال به ۱۳۵۶ واحد در سه ماهه دوم ۹۷ رسیده است که تغییر محسوسی را نشان نمی‌دهد.

۸۷ درصد بنگاه‌های مشکل‌دار «خصوصی» هستند

شاخص تعداد بنگاه‌های

عدم فروش در بازار داخلی، تورم، رکود، قاچاق، واردات بی‌رویه کالاها، مشابه تولید داخل و مطالبات از سایر سازمان‌ها جزو مشکلات برون کارگاهی کارگاه‌های مشکل‌دار تلقی می‌شوند و ارتباطی به مشکلات درونی کارگاه‌ها ندارند

مشکل‌دار براساس نوع مالکیت این واحدها نشان می‌دهد که از مجموع بالغ بر ۱۳۵۰ بنگاه مشکل‌دار در کشور، ۸۷ درصد معادل ۱۱۲۱ واحد از بنگاه‌های خصوصی، ۹ درصد معادل ۱۲۰ بنگاه از شرکت‌های تعاونی و ۴ درصد مابقی از بنگاه‌های دولتی و سایر نهادها هستند.

۱۲۰۰ واحد از بنگاه‌های مشکل‌دار «صنعتی» هستند
همچنین شاخص تعداد بنگاه‌های مشکل‌دار «به تفکیک نوع فعالیت اقتصادی» نیز حاکی از آن است که از کل بنگاه‌های مشکل‌دار، ۸۹ درصد را بنگاه‌های صنعتی تشکیل می‌دهند که ۱۲۰۶ واحد صنعتی را شامل می‌شود. همچنین ۶۷ درصد از بنگاه‌ها مشکل‌دار در حوزه کشاورزی و ۵.۷ درصد نیز در حوزه خدمات فعالیت می‌کنند.

اشتغال ۱۱۲ هزار کارگر موقتی در بنگاه‌های مشکل‌دار

در بالغ بر ۱۳۵۰ بنگاه مشکل‌دار کشور، بیش از ۱۴۵ هزار و ۳۰۰ نیروی کار شاغل هستند که از نظر وضعیت قراردادی آنها، ۷۷ درصد از کارگران معادل ۱۱۲ هزار و ۲۴۳ نفر به صورت قرارداد موقت، ۱۹ درصد از کارگران معادل بیش از ۲۸ هزار نیروی کار به صورت دائم و ۴ درصد از شاغلان معادل بیش از ۵ هزار نیروی کار با سایر روش‌های قراردادی یا بدون قرارداد در بنگاه‌های مشکل‌دار مشغول به کار هستند.

تعطیلی ۱۹۸ بنگاه مشکل‌دار
شاخص تعداد بنگاه‌های مشکل‌دار به تفکیک «وضعیت فعلی» نشان می‌دهد، براساس آمار منتهی به خردادماه ۶۰۶ بنگاه مشکل‌دار همچنان فعال هستند که ۴۵ درصد از کل بنگاه‌ها را در بر می‌گیرند. همچنین ۵۴۷ بنگاه مشکل‌دار، به صورت نیمه‌فعال اداره می‌شوند که ۴۰ درصد از بنگاه‌های مشکل‌دار را به خود اختصاص می‌دهند و ۱۹۸ بنگاه مشکل‌دار نیز تعطیل شدند که ۱۵ درصد از این بنگاه‌ها را تشکیل می‌دهند.

واحدهای ۵۰ نفر به بالا، بیشترین تعداد بنگاه‌های مشکل‌دار

بررسی بنگاه‌های مشکل‌دار «به تفکیک اندازه بنگاه» حکایت از آن دارد که بنگاه‌های یک تا ۹ نفر کارکن ۱۲ درصد از کل بنگاه‌های مشکل‌دار، واحدهای ۱۰ تا ۴۹ نفر کارکن ۴۳ درصد از کل بنگاه‌های مشکل‌دار و واحدهای ۵۰ نفر به بالا ۴۵ درصد از کل بنگاه‌های مشکل‌دار را به خود اختصاص می‌دهند.

بر این اساس، ۱۶۵ بنگاه مشکل‌دار یک تا ۹ نفر کارکن، ۵۸۳ بنگاه مشکل‌دار ۱۰ تا ۴۹ نفر کارکن و ۶۰۳ بنگاه مشکل‌دار بالای ۵۰ نفر کارکن هستند. اما از نظر فراوانی اشتغال کارگران در بنگاه‌های اقتصادی، ۹۰ درصد نیروی کار بنگاه‌های مشکل‌دار در واحدهای ۵۰ نفر به بالا، ۹۳.۲ درصد در بنگاه‌های ۱۰ تا ۴۹ نفر و ۰.۷ درصد در بنگاه‌های یک تا ۹ نفره فعالیت دارند.

صنایع غذایی و آشامیدنی در صدر بنگاه‌های مشکل‌دار

در بین بنگاه‌های مشکل‌دار، واحدهای فعال در صنایع غذایی و آشامیدنی بیشترین سهم را دارند. پس از آن واحدهای تولیدی در زمینه محصولات کانی غیرفلزی، واحدهای تولید محصولات فلزی فابریکی به جز ماشین‌آلات و